

با ظهور هوش مصنوعی در حوزه طراحی، بسیاری تصور می‌کنند که AI می‌تواند تایپوگرافی و طراحی حروف را به‌طور کامل بازتعریف کند. اما تجربه‌های اخیر نشان می‌دهد که این فناوری هنوز فاصله زیادی با درک نحوه خواندن انسان‌ها دارد و طراحی‌های آن اغلب غیرقابل خواندن و سطحی هستند. تایپوگرافی تولیدشده توسط هوش مصنوعی، شبیه به تصویری است که در عمق آب تار و موج‌دار شده باشد: قابل تشخیص است اما اصالت و ساختار اولیه خود را از دست داده است.

یکی از مثال‌های بارز این موضوع، پروژه‌ای تحت عنوان **Word-As-Image for Semantic Typography** است. در این پروژه، AI تلاش می‌کند کلمات را به تصاویری تبدیل کند که معنای آنها را نشان می‌دهند؛ مثلاً وقتی کلمه "yoga" وارد می‌شود، نتیجه کار، متنی نامنظم، تار و غیرخوانا است که خوانایی و دسترسی‌پذیری، دو ستون اصلی طراحی حروف، نادیده گرفته شده‌اند.

چرا هوش مصنوعی در تایپوگرافی موفق نیست؟

تایپوگرافی یک هنر پیچیده و ظریف است که علاوه بر جنبه زیبایی‌شناسی، بر ادراک و خواندن انسان‌ها تکیه دارد. بسیاری از قوانین نانوشته تایپوگرافی، مانند نازک‌تر بودن خطوط افقی نسبت به خطوط عمودی یا کمی بالاتر قرار گرفتن حروف دایره‌ای از خط پایه، ناشی از تجربه بصری و حس زیبایی‌شناسی انسان‌هاست. AI در حال حاضر فاقد درک چنین جزئیات انسانی و بصری است.

زینپ آکای، مدیر خلاقیت در **Dalton Maag**، معتقد است:

«یکی از بزرگ‌ترین مشکلات تایپ‌های تولیدشده توسط AI این است که این سیستم‌ها هنوز درک نمی‌کنند که تایپوگرافی یک سیستم است، نه صرفاً تصویر.»

به همین دلیل، حتی بهترین مدل‌های AI نمی‌توانند به‌طور مداوم حروفی با خوانایی، تناسب و زیبایی منطقی تولید کنند.

درس‌هایی از گذشته: تجربه‌های نوآورانه تایپوگرافی

تلاش برای ادغام فناوری و تایپوگرافی، ایده تازه‌ای نیست. پس از انقلاب صنعتی و ورود ماشین‌ها به فرآیندهای تولید، طراحان قرن بیستم آزمایش‌های نوآورانه‌ای انجام دادند. مثلاً Kurt Schwitters با *Systemschrift*، الفبایی تک‌حروف و یک‌دست ایجاد کرد که وزن حروف نشان‌دهنده تأکید فونتیک بود. هرچند این تجربه از نظر بصری جالب بود، اما برای خواننده کارآمد نبود.

این نمونه‌ها نشان می‌دهد که تلاش برای ایجاد تغییرات بنیادین در زبان بصری بدون توجه به خواننده معمولاً نتیجه مطلوبی ندارد. AI امروز در مسیر مشابهی حرکت می‌کند: تولید خلاقانه، اما غیرعملی برای مخاطب انسانی.

هوش مصنوعی به‌عنوان ابزار کمکی، نه جایگزین

راه‌حل پیشنهادی متخصصان این است که AI را ابزاری کمکی برای طراحان تایپوگرافی بدانیم، نه خالق مستقل. در این نقش، AI می‌تواند:

- انجام کارهای دقیق و زمان‌بر مانند **کرنینگ**، فاصله‌گذاری، ایجاد وزن‌های مختلف فونت
- دیجیتال کردن حروف زبان‌هایی که در خطر نابودی هستند
- ساده‌تر کردن فرآیند طراحی برای طراحان و افزایش دسترسی به تایپوگرافی

برای مثال، نویسنده مقاله تجربه دیجیتال‌سازی زبان Kayah Li در میانمار را توضیح می‌دهد. این زبان در اثر نسل‌کشی و سرکوب زبان‌آموزان، در معرض نابودی بود. استفاده هوشمند از AI می‌تواند به ایجاد نسخه‌های دیجیتال قابل استفاده از حروف این زبان کمک کند و آن را برای آیندگان حفظ نماید.

با این حال، باید مراقب باشیم که AI سوگیری‌های فرهنگی یا تاریخی را بازتولید نکند. AI اغلب رویکرد اروپامحور دارد و اگر بدون نظارت انسان به طراحی الفباهای جهانی پردازد، ممکن است نتایج نادرست یا مخرب تولید کند.

حتما بخونید : [آیا هوش مصنوعی جای طراحان را میگیرد؟](#)

جمع‌بندی: آینده AI در تایپوگرافی

تاریخ نشان می‌دهد که هرگاه فناوری جدید وارد طراحی شده، مسیر درست آن استفاده به‌عنوان ابزار کمکی بوده است، نه جایگزین انسان. AI نیز می‌تواند چنین نقشی داشته باشد:

- کمک به طراحان در وظایف تکراری و دقیق
- افزایش دسترسی و کارایی در فرآیند طراحی
- حفاظت و دیجیتال‌سازی زبان‌ها و الفباهای در حال انقراض

در نهایت، موفقیت AI در تایپوگرافی به نگرش ما نسبت به آن بستگی دارد. اگر آن را به‌عنوان ابزار کمکی برای تقویت مهارت‌های انسانی ببینیم، می‌تواند فرآیند طراحی را سریع‌تر، دقیق‌تر و قابل دسترس‌تر کند؛ اما اگر تلاش کنیم جای انسان را بگیرد، نتیجه‌ای جز طرح‌های غیرقابل خواندن و سطحی نخواهیم داشت.

بنابراین آینده تایپوگرافی با هوش مصنوعی، نه جایگزینی، بلکه تقویت مهارت‌های انسانی است.

منبع: www.wired.com